

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

WNIOSKI O WPIS NA LISTĘ PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH

O wpis produktu na **Listę Produktów Tradycyjnych** mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej wytwarzające dany produkt rolny, środek spożywczy lub napój spirytusowy. Nie istnieje obowiązek zrzeszania się producentów poszczególnych wyrobów. Produkt może zgłosić nawet pojedynczy producent.

Sprawę prowadzi i informacji udziela

Departament Rozwoju obszarów Wiejskich, Mienia i Geodezji

Oddział Funduszy Strukturalnych

Adres: 25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3, budynek C2, pok. nr 312

morawska@sejmik.kielce.pl

Telefony: (0-41) 342-11-26, 342-18-75

fax. (0-41) 344-40-88

Godziny pracy: pn-pt: 7.30 – 15.30

Warunkiem wszczęcia sprawy jest złożenie wniosku

Wniosek: Osoba ubiegająca się o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych zobowiązana jest złożyć wniosek w 2 egz. oraz wersję elektroniczną wniosku wraz z aktualnymi zdjęciami zgłaszanego produktu w wersji elektronicznej (min 300 DPI)

Wniosek można złożyć:

- listownie - na podany wyżej adres
- osobiście - pok. nr 344, tel. (0-41) 342-11-26, fax. (0-41) 344-40-88

Do wniosku należy dołączyć:

Dokumenty potwierdzające min. 25 letnią historię produktu (zdjęcia, stare zapisy, kolorowe kserokopie)

Oplata:

Bez opłat

Akty prawne dotyczące sprawy

1. ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 Nr 10, poz.68),
2. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie wzoru wniosków o wpis na listę produktów tradycyjnych (Dz. U. Nr 58, poz. 509)

WNIOSEK

O WPIS NA LISTĘ PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH

I. Dane wnioskodawcy¹⁾

1. Nazwa lub imię i nazwisko:

2. Siedziba i adres lub miejsce zamieszkania i adres:

3. Adres do korespondencji:

Telefon:

Faks:

E-mail:

II. Opis produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego

1. Nazwa produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego:

2. Rodzaj produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego:

Należy zaznaczyć krzyżykiem rodzaj, do którego należy produkt rolny, środek spożywczy lub napój spirytusowy.

1.	Sery i inne produkty mleczne	
2.	Mięso świeże oraz produkty mięsne	
3.	Produkty rybołówstwa, w tym ryby	
4.	Orzechy, nasiona, zboża, warzywa i owoce (przetworzone i nie)	
5.	Wyroby piekarnicze i cukiernicze	
6.	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna itp.)	
7.	Miody	
8.	Gotowe dania i potrawy	
9.	Napoje (alkoholowe i bezalkoholowe)	
10.	Inne produkty	

¹⁾ Zgodnie z art. 49 ustawy o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. 2005 Nr 10, poz. 68) z wnioskiem o wpis produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego na listę produktów tradycyjnych mogą wystąpić osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wytwarzające dany produkt rolny, środek spożywczy lub napój spirytusowy.

3. Charakterystyka produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego:

Wygląd (zewnątrzny i na przekroju)	
Kształt (zewnątrzny i na przekroju)	
Wielkość	
Barwa (zewnątrzna i na przekroju)	
Konsystencja, „wrażenie w dotyku”	
Smak i zapach	
Cechy mikrobiologiczne i fizyko-chemiczne	
Deklarowane poziomy np. : zawartość alkoholu (w %), współczynnik pH, aktywność wody, inne wskaźniki	
Inne dodatkowe informacje dotyczące charakterystyki produktu rolnego lub środka spożywczego	

Jeżeli to konieczne, należy rozszerzyć pola.

4. Surowce wykorzystywane do produkcji produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego:

Informacje dotyczące surowców wykorzystywanych do produkcji.

--

--

Jeżeli to konieczne, należy powiększyć tabelę.

5. Metoda produkcji:

Etapy wytworzenia produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych technik, umiejętności i narzędzi.

Etap 1 –

Etap 2 –

Etap 3 –

Etap 4 –

Etap 5 –

Etap 6 –

Etap ...

Jeżeli to konieczne, należy rozszerzyć pola lub powiększyć tabelę o kolejne etapy produkcji.

Czy metoda produkcji produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju alkoholowego ulegała zmianom w ciągu ostatnich lat ?

TAK		NIE	
------------	--	------------	--

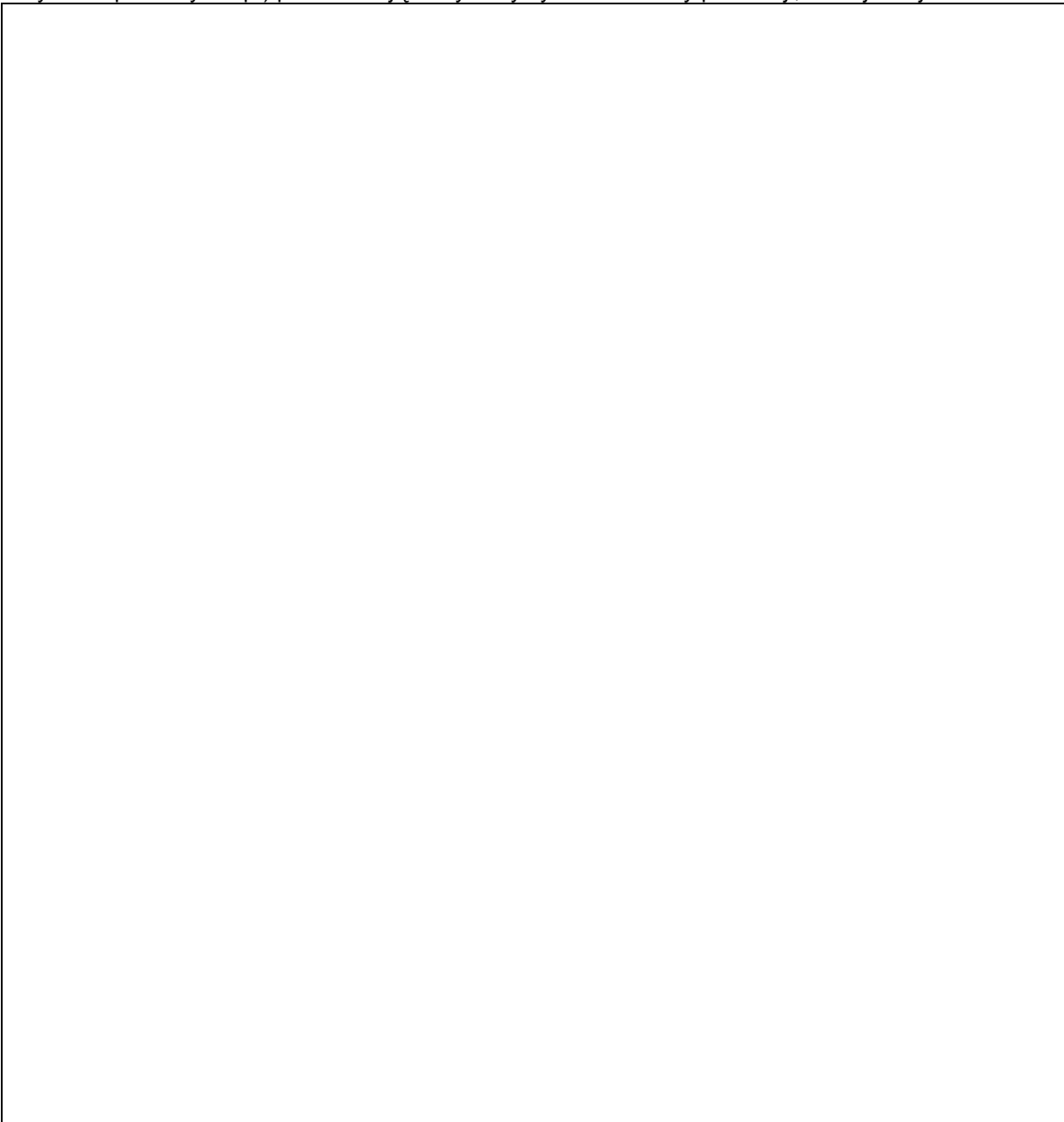
Należy napisać, czy zmiany miały wpływ na jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego wynikające ze stosowania tradycyjnej metody produkcji.

--

Jeżeli to konieczne, należy powiększyć ramkę.

6. Tradycja, pochodzenie oraz historia produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego:

Należy przedstawić informacje dotyczące tradycji, pochodzenia oraz historii wytwarzania produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego, w tym historyczne, spotykane w literaturze lub innych materiałach źródłowych wzmianki dotyczące produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego (np. stare przepisy, receptury, oznaczenia, w tym etykiety, cytaty z książek i z artykułów prasowych itp.) potwierdzające wykorzystywanie metody produkcji, co najmniej od 25 lat.

Jeżeli to konieczne, należy powiększyć ramkę.

7. Informacje dodatkowe:

--

Jeżeli to konieczne, należy powiększyć ramkę.

8. Wykaz dokumentów dołączonych do wniosku:

Lp.	Nazwa dokumentu

Jeżeli to konieczne, należy powiększyć tabelkę.

9. Data:		10. Podpis:	
-----------------	--	--------------------	--

PODUKTY REGIONALNE O TRADYCYJNE

Informacje ogólne

W Unii Europejskiej już prawie 13 lat funkcjonuje system ochrony, identyfikacji i wyróżniania wysokojakościowych produktów rolnych i spożywczych. Produkty te swoją wyjątkowość zawdzięczają określonemu pochodzeniu geograficznemu lub tradycyjnej metodzie wytwarzania.

Podstawowa i bezpośrednią przyczyną stworzenia w unijnym prawie odrębnych przepisów dotyczących tychże produktów była chęć zapewnienia im kompleksowej ochrony, która uniemożliwiałaby fałszywe używanie nazwy nawiązującej do tradycyjnej metody wytwarzania lub wskazującej na miejsce, gdzie dany wyrób jest produkowany. Nie mniej ważne było stworzenie mechanizmu, który dawałby mieszkańcom terenów wiejskich możliwość zwiększania produkcji i promowania swoich wyrobów, przyczyniając się tym samym do rozwoju i wzrostu dobrobytu na obszarach, na których dany produkt jest wyrabiany.

Producenci wyrobów regionalnych i tradycyjnych, oprócz prawa do ochrony nazwy, mogą także na opakowaniach umieszczać symbole świadczące o wyjątkowości produktu. Grafika tych symboli jest ujednolicona i obowiązująca we wszystkich państwach UE. Ich rozpoznawalność wśród europejskich konsumentów sięga kilkunastu procent. W tym właśnie celu stworzono dwa rozporządzenia (**Rozporządzenie 2081/92/EWG dotyczące oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia oraz Rozporządzenie 2082/92/EWG dotyczące świadectw specyficznego charakteru**), które wprowadziły do europejskiego porządku prawnego trzy instrumenty dotyczące ochrony i wyróżniania regionalnych i tradycyjnych specjalów.

Do instrumentów tych zaliczają się:

- Chroniona Nazwa Pochodzenia,
- Chronione Oznaczenie Geograficzne,
- Świadectwo Specyficznego Charakteru (Gwarantowana Tradycyjna Specjalność)
- Chroniona Nazwa Pochodzenia,
- Chronione Oznaczenie Geograficzne,
- Świadectwo Specyficznego Charakteru (Gwarantowana Tradycyjna Specjalność)

Chronione Oznaczenie Geograficzne

Nazwa produktu rolnego lub spożywczego może zostać zarejestrowana jako „Chronione Oznaczenie Geograficzne” (ang. Protected Geographical Indication - PGI) w następujących przypadkach:

- nazwa produktu powinna wykorzystywać nazwę regionu, konkretnego miejsca lub też w wyjątkowych przypadkach kraju, gdzie dany wyrób jest produkowany (np. Jambon d'Ardenne - Szynka z Ardeny);
- produkt posiada szczególną, specyficzną jakość, reputację, cieszy się uznaniem lub też posiada inne cechy przypisywane pochodzeniu geograficznemu;
- jakość produktów może być wynikiem zarówno czynników naturalnych, jak i ludzkich - klimatu, roślinności, ukształtowania terenu, wyjątkowości gleby lub też lokalnych umiejętności, metod i tradycji wytwarzania (tzw. lokalnego know-how);
- istnieje związek pomiędzy produktem a obszarem, z którego ten produkt pochodzi. Związek ten nie musi jednakże być tak silny, jak w przypadku Chronionej Nazwy Pochodzenia. Wymagane jest, aby co najmniej jeden (a nie wszystkie) z etapów całego procesu produkcyjnego - tzn. wytwarzanie surowców, produkcja wyrobu lub przygotowywanie do sprzedaży - odbywał się na obszarze, do którego nawiązuje nazwa.

Chroniona Nazwa Pochodzenia

Nazwa produktu rolnego lub spożywczego może zostać zarejestrowana jako „Chroniona Nazwa Pochodzenia” (ang. Protected Designation of Origin - PDO) w następujących przypadkach:

- nazwa produktu powinna wykorzystywać nazwę regionu, konkretnego miejsca lub też w wyjątkowych przypadkach kraju, gdzie dany wyrób jest produkowany (np. „Miel de La Alcarria” - hiszpański miód z prowincji Alcarria);
- wytwarzanie surowców, produkcja wyrobu i jego przygotowywanie do sprzedaży, czyli cały proces technologiczny, powinien odbywać się na obszarze, do którego odnosi się nazwa;
- jakość produktu lub jego cechy charakterystyczne powinny być głównie lub też wyłącznie związane z otoczeniem geograficznym, gdzie dany wyrób jest produkowany, czyli jakość produktu powinna być efektem jego pochodzenia;
- w wyjątkowych przypadkach jako Chronione Nazwy Pochodzenia zarejestrowane mogą zostać także niektóre tradycyjne, niegeograficzne nazwy określające produkt rolny lub środek spożywczy (np. greckie sery: „Sfela” czy „Kasseri”).

O rejestrację nazwy pochodzenia ubiegać się zatem mogą producenci wyrobów, których jakość jest bardzo ściśle i obiektywnie związana z pochodzeniem produktu, z obszaru geograficznego, do którego nawiązuje nazwa.

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność

Produktowi rolnemu lub spożywczemu może zostać wydane „Świadectwo Specyficznego Charakteru” (ang. Traditional Speciality Guaranteed - TSG) w następujących przypadkach: produkt musi posiadać „specyficzny charakter”. Oznacza to, że produkt posiada cechę lub zespół cech, które odróżniają go od innych produktów do niego podobnych lub należących do tej samej kategorii. Specyficzny charakter nie może być ograniczony wyłącznie do ilościowego lub ilościowego składu lub sposobu produkcji ustalonego w ustawodawstwie krajowym lub prawodawstwie Wspólnoty.

Nazwa takiego produktu musi być:

- sama w sobie specyficzna (np. hiszpańskie ciastka "Panellets") lub,
- wyrażać specyficzny charakter produktu rolnego lub środka spożywczego (np. belgijskie piwo „Lambic”, którego pierwsze fazy fermentacji odbywają się przy udziale drożdży *Lambicus* i *Brettanomyces Bruxellensis*).

Produkt posiada tradycyjny charakter, czyli:

- wyprodukowany jest przy użyciu tradycyjnych surowców, lub
- charakteryzuje się tradycyjnym składem lub;
- charakteryzuje się sposobem produkcji lub przetwórstwa, odzwierciedlającym tradycyjną metodę wytwarzania.
- wyprodukowany jest przy użyciu tradycyjnych surowców, lub
- charakteryzuje się tradycyjnym składem lub;

- charakteryzuje się sposobem produkcji lub przetwórstwa, odzwierciedlającym tradycyjną metodę wytwarzania.

Wyłącznie producenci, którzy produkują produkty zgodnie ze specyfikacją mogą wykorzystywać wspólnotowe symbole. Mogą być one umieszczane zarówno na produktach jak i w materiałach reklamowych i promocyjnych. Sposób ich wykorzystywania zależy od producentów. Są oni ograniczeni wyłącznie poprzez przepisy odnoszące się do barw i kolorów symbolu.

Lista produktów tradycyjnych

17 lutego 2005 r. weszła w życie ustawa o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. 2005 Nr 10, poz. 68). Ustawa porządkuje stan prawny związany z oznaczeniami geograficznymi, nazwami pochodzenia i świadectwami specyficznego charakteru. Stwarza ona polskiemu producentom możliwość pełnego korzystania z unijnych przepisów dotyczących ochrony nazw produktów rolnych i środków spożywczych.

Ustawa wprowadza także nowe rozwiązania prawne nie odnoszące się bezpośrednio do rejestracji nazw polskich specjałów na szczeblu Unii Europejskiej. Na mocy ustawy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi Listę Produktów Tradycyjnych. Na Listę wpisywane są produkty, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji. Za tradycyjne uważa się metody wykorzystywane od co najmniej 25 lat.

Utworzenie Listy Produktów Tradycyjnych ma na celu rozpowszechnianie informacji o produktach wytwarzanych tradycyjnymi, historycznie ugruntowanymi metodami. Dlatego też nazwy produktów umieszczonych na liście nie są chronione. Wprowadzenie Listy Produktów Tradycyjnych umożliwi także szersze stosowanie przepisów dotyczących derogacji od obowiązujących warunków produkcji oraz ułatwi koordynację i przepływ informacji pomiędzy producentami.

Prowadzenie ogólnokrajowej listy zawierającej informacje na temat tradycyjnych produktów powinno usprawnić działania wytwórców oraz przygotować ich do aplikowania o rejestrację nazwy na szczeblu Unii Europejskiej. Przyznanie produktowi statusu produktu tradycyjnego może ponadto okazać się pierwszym etapem pozwalającym na jego zidentyfikowanie, komercjalizację i znaczne zwiększenie ilości sprzedaży. System ten powinien być, zatem swoistym „inkubatorem” dla producentów, których wyroby mogłyby ubiegać się o rejestrację w europejskim systemie ochrony.

Za weryfikację wniosków o wpis produktu na Listę Produktów Tradycyjnych odpowiedzialni będą Marszałkowie Województw. Pozytywnie ocenione wnioski przesyłane są do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Minister jest odpowiedzialny za prowadzenie i uaktualnianie Listy Produktów Tradycyjnych. Lista publikowana będzie w Dzienniku Urzędowym Ministra oraz na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Procedura umieszczania produktu na Liście Produktów Tradycyjnych

Prawo do wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych mają produkty, które charakteryzują się tradycyjną, ugruntowaną w czasie (jako najkrótszy przyjmuje się okres 25 lat) metodą wytwarzania, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji.

1. Na Listę Produktów Tradycyjnych mogą zostać wpisane produkty rolne i środki spożywcze, o których mowa w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w załącznikach do rozporządzenia nr 2081/92 lub w załączniku do rozporządzenia nr 2082/92 oraz napoje spirytusowe, o których mowa w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1576/89 z dnia 29 maja 1989 r. ustanawiającym ogólne zasady definicji, opisu i prezentacji napojów spirytusowych.
2. We wniosku o wpis na listę Produktów Tradycyjnych należy:
 - podać nazwę i rodzaj produktu;
 - sporządzić charakterystykę produktu;
 - wymienić surowce wykorzystywane do produkcji;
 - opisać metodę produkcji;
 - przedstawić wiarygodne informacje dotyczące tradycji, pochodzenia oraz historii produktu, które pozwolą ocenić, czy jest on wytwarzany od co najmniej 25 lat
3. Z wnioskiem o wpis produktu rolnego, środka spożywczego lub napoju spirytusowego mogą wystąpić osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej wytwarzające dany produkt rolny, środek spożywczy lub napój spirytusowy.
4. Z wnioskiem o wpis występuje się do właściwego Marszałka Województwa.
5. Wniosek składa się w formie papierowej i elektronicznej.

6. Marszałek Województwa sprawdza wniosek zarówno pod kątem formalnym, jak i merytorycznym.
7. Pozytywnie ocenione wnioski przesyłane są do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
8. Minister wpisuje produkt na Listę Produktów Tradycyjnych

Prowadzenie Listy Produktów Tradycyjnych

Lista Produktów Tradycyjnych publikowana jest na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w dzienniku urzędowym ministra właściwego ds. rynków rolnych.

Nazwy produktów wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych będą podzielone zgodnie ze zgłoszeniem z danego województwa. W ramach podziału zgodnie ze zgłoszeniem produkty zostaną podzielone według następujących kategorii:

- a. sery i inne produkty mleczne,
- b. mięso świeże oraz produkty mięsne
- c. produkty rybołówstwa, w tym ryby,
- d. warzywa i owoce (przetworzone i nie),
- e. wyroby piekarnicze i cukiernicze,
- f. oleje i tłuszcze (masło, margaryna, olej itp.),
- g. miody,
- h. gotowe dania i potrawy,
- i. napoje (alkoholowe i bezalkoholowe),
- j. inne produkty.

W ramach jednej kategorii nazwy produktów podawane będą alfabetycznie. Nazwy produktów publikowane będą na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w formie tzw. linków (odsyłaczy). Kliknięcie na nazwę produktu spowoduje przekierowanie do tabeli z informacjami na temat danego produktu. W tabeli tej podawane będą informacje na temat metody wytwarzania, historii produktu oraz jego tradycyjnego charakteru.

Wytwórcy produktów tradycyjnych nie mają obowiązku poddawania się kontroli, która miałaby za zadanie potwierdzenie zgodności produkcji z metodą wytwarzania zadeklarowaną przez nich we wniosku o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych. Nie wpływa to jednak na fakt, że producenci mogą potwierdzić zgodność produkcji z zadeklarowaną metodą, m.in. poprzez skorzystanie z usług jednostek certyfikujących akredytowanych zgodnie z Polską Normą PN EN-45011, które mogą wydawać „certyfikat zgodności”.

Materiał pochodzi z publikacji:

1. *Jakub Jasiński, Michał Rzytki, "Produkty regionalne". Wyd. Fundusz Współpracy, Warszawa, marzec 2005 Publikacja wydana w ramach Programu Agro-Info na zlecenie UKIE*
2. *"Produkty Tradycyjne i Regionalne". Wyd. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa Warszawa 2004*